

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 230/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. júla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., súdneho exekútora, K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K. vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. I/132/2494-16122/08/Fre, BP č. 17/08 a postupom Úradu vlády Slovenskej republiky, sekcie kontroly a boja proti korupcii v konaní vedenom pod č. 1473-4/2008/IP-52/OPS a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2008 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod č. I/132/2494-16122/08/Fre, BP č. 17/08 a postupom Úradu vlády Slovenskej republiky, sekcie kontroly a boja proti korupcii (ďalej aj „úrad vlády“) v konaní vedenom pod č. 1473-4/2008/IP-52/OPS.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že 1. februára 2008 podal sťažovateľ podľa zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) podanie označené ako *„Štyri sťažnosti proti štyrom rozhodnutiam, ktorými odmieta DR SR rozhodnúť o uplatnenom práve daňového subjektu správnom konaní rozhodnutiami, ale len odpoveďami“*, ktoré adresoval daňovému riaditeľstvu. V predmetnej sťažnosti namietal postup príslušného správcu dane v súvislosti s nesprávnosťou, nezákonnosťou a protiprávnym konaním zamestnanca tohto správcu dane. Podľa vyjadrenia sťažovateľa daňové riaditeľstvo neprešetřilo namietaný postup správcu dane, ale podanie mu vrátilo listom č. k. I/132/2494-16122/08/Fre, BP č. 17/08 zo 7. februára 2008. Vzhľadom na to, že sťažovateľ prejavil nespokojnosť s vybavením svojej sťažnosti, listom z 5. marca 2008 požiadal úrad vlády o kontrolu nesprávneho postupu pri prijímaní, evidovaní a vybavovaní jeho sťažnosti daňovým riaditeľstvom. Podaním č. k. 1473-4/2008/IP-52/OPS z 1. apríla 2008, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 4. apríla 2008, mu úrad vlády oznámil, že jeho podanie bolo postúpené na vybavenie Ministerstvu financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“).

Sťažovateľ sa domnieva, že orgány, na ktoré sa obrátil so svojimi podaniami v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o sťažnostiach, nepostupovali v zmysle platnej právnej úpravy. Podľa sťažovateľa daňové riaditeľstvo mu jeho sťažnosť nevybavilo a vrátilo späť odvolávajúc sa na to, že on samotný je súdnym exekútorom, a teda orgánom verejnej správy, ktorého podanie sa nemôže posúdiť ako sťažnosť podľa zákona o sťažnostiach, pretože ním poukazuje na nesprávnu činnosť iného orgánu verejnej správy. V tejto súvislosti však sťažovateľ argumentoval tým, že predmetnú sťažnosť podával ako daňový subjekt - účastník konania, ktorému takéto právo priznáva zákon Slovenskej národnej rady

č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov. Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ zároveň uviedol: *„Žiadne ustanovenie zákona č. 511/1992 Zb., ani zákona o sťažnostiach nevyklučuje možnosť, aby fyzická osoba, ktorá má postavenie verejného činiteľa v inom konaní, v ktorom jej práva a povinnosti nie sú definované jej postavením súdneho exekútora nemohla využívať prostriedky ochrany, ktoré zákon každému účastníkovi takéhoto konania poskytuje.*

Nakoniec, táto skutočnosť vyplýva aj z článku 12 ods. 2 Ústavy SR...“

Sťažovateľ zdôraznil, že na uvedené skutočnosti upozornil aj úrad vlády vo svojom podaní z 5. marca 2008, ale podľa jeho vyjadrenia úrad vlády ako ústredný orgán štátnej správy aj pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností namiesto toho, aby vykonal kontrolu vybavenia jeho sťažnosti, uvedenú vec postúpil ministerstvu financií poukazujúc na príslušné ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“) a zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o organizácii činnosti vlády“). Sťažovateľ je toho názoru, že takýmto spôsobom mu úrad vlády znemožnil domôcť sa ochrany svojich práv spôsobom súladným so zákonom.

Sťažovateľ zastáva názor, že uvedeným postupom daňového riaditeľstva a úradu vlády došlo k porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy, a preto žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že:

„Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii vo veci sp. zn. 1473-4/2008/IP-52/OPS bolo porušené.

Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I/132/2494-16122/08/Fre, BP č. 17/08 bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii, aby vo veci vedenej na Úrade vlády Slovenskej republiky,

Sekcia kontroly a boja proti korupcii pod sp. zn. 1473-4/2008/IP-52/OPS porušovať namietané práva sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky, aby vo veci vedenej na Daňovom riaditeľstve Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I/132/2494-16122/08/Fre, BP č. 17/08 porušovať namietané práva sťažovateľa.

Odporcovia sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o sťažnostiach na vybavenie sťažnosti je príslušný vedúci orgánu verejnej správy. Ak sťažnosť smeruje proti vedúcemu tohto orgánu, vybavuje ju najbližší nadriadený orgán. Ak taký orgán nie je, na vybavenie sťažnosti v oblasti štátnej správy je príslušný ústredný orgán štátnej správy na kontrolu vybavovania sťažností.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády ministerstvo financií je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť financií, daní a poplatkov.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády úrad vlády je ústredným orgánom štátnej správy... aj pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností.

Podľa § 1 ods. 1 zákona o kontrole v štátnej správe kontrolu plnenia úloh štátnej správy vykonávajú

- a) Úrad vlády Slovenskej republiky,
- b) iné orgány štátnej správy (§ 6) (ďalej len „orgány kontroly“).

Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia orgány kontroly uvedené v odseku 1 vykonávajú vonkajšiu kontrolu v rozsahu svojej pôsobnosti vymedzenej osobitnými predpismi a vnútornú kontrolu ako súčasť plnenia svojich úloh v príslušnom odvetví štátnej správy.

Podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona o kontrole v štátnej správe úrad vlády vykonáva kontrolu vybavovania petícií a sťažností.

Podľa § 3 písm. a) zákona o kontrole v štátnej správe kontrolná pôsobnosť úradu vlády podľa § 2 sa vzťahuje na ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, im podriadené orgány, ako aj na iné štátne orgány, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o kontrole v štátnej správe iné orgány štátnej správy podľa tohto zákona sú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o kontrole v štátnej správe orgány kontroly sú povinné vytvoriť v rámci svojej pôsobnosti funkčný systém vnútornej kontroly.

Podľa § 7 ods. 4 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe orgány kontroly v rámci vnútornej kontroly a v rozsahu svojej pôsobnosti kontrolujú najmä vybavovanie petícií, sťažností, oznámení a podnetov a podľa vecnej príslušnosti ich aj prešetrujú.

Pri prerokovaní časti sťažnosti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom daňového riaditeľstva v súvislosti so spôsobom prešetrovania sťažnosti sťažovateľa na postup správcu dane ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojho konania o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva alebo slobody, v dôsledku ktorého je o nej ústavný súd oprávnený konať len vtedy, keď sťažovateľ nemá k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy pred iným orgánom štátu. Ústavný súd už predtým rozhodol, že nemá právomoc konať o návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby na vyslovenie porušenia jej základných práv, ak im poskytuje ochranu právny poriadok použitím opravného alebo iného právneho prostriedku pred iným orgánom verejnej moci (obdobne napr. II. ÚS 250/03, III. ÚS 51/07).

Vychádzajúc z uvedenej judikatúry, ako aj z citovaných právnych predpisov ústavný súd dospel k záveru, že na prešetrovanie postupu vybavenia sťažnosti daňovým riaditeľstvom bolo v prvom rade povolané ministerstvo financií ako ústredný orgán štátnej správy

aj pre oblasť financií, daní a poplatkov (§ 7 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády), ktoré s poukazom na § 1 ods. 1 písm. b), § 6 ods. 1 písm. a) a § 7 ods. 1 a ods. 4 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe v rámci vnútornej kontroly bolo kompetentné prešetriť a skontrolovať postup daňového riaditeľstva. Až následne, a to aj s prihliadnutím na § 11 ods. 1 zákona o sťažnostiach, § 24 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády, § 1 ods. 1 písm. a), § 2 ods. 1 písm. d) a § 3 písm. a) zákona o kontrole v štátnej správe by nastupovala právomoc úradu vlády na kontrolu vybavenia sťažnosti ministerstvom financií. Napokon so skutočnosťou, že na prešetrenie postupu daňového riaditeľstva bol pred právomocou ústavného súdu príslušný iný orgán, bol stotožnený aj samotný sťažovateľ, keď jeho postup namietal podaním, síce nie adresovaným ministerstvu financií, ale priamo úradu vlády.

Zistené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu, že sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (napr. III. ÚS 178/08, II. ÚS 276/08).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom úradu vlády v súvislosti s neprešetrením jeho sťažnosti na postup daňového riaditeľstva, ale jej postúpením ministerstvu financií, konkrétne jeho útvaru vnútornej kontroly.

Úrad vlády vo svojom liste č. 1473-4/2008/IP-52/OPS z 1. apríla 2008 okrem iného uviedol:

«Po posúdení predmetu podaní uvádzame, že vecná pôsobnosť Úradu vlády SR v oblasti vybavovania petícií a sťažností je stanovená zákonom č. 575/2001 Z. z. a zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 10/1996 Z. z.“). Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. je Úrad vlády SR ústredným orgánom štátnej správy pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností. Podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 10/1996 Z. z. tento úrad vykonáva aj kontrolu vybavovania petícií a sťažností, pričom podľa § 3 písm. a) citovaného zákona sa kontrolná pôsobnosť Úradu vlády SR na výkon kontroly podľa § 2 vzťahuje na ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, im podriadené orgány, ako aj na iné štátne orgány, ak osobitné predpisy

neustanovujú inak.

Vaše námietky v podaniach zaslaných na Úrad vlády SR smerovali proti postupu DR SR B., ktoré je v zriaďovateľskej pôsobnosti MF SR a samostatnému oddeleniu sťažností MF SR, ktoré je súčasťou organizačnej štruktúry tohto ministerstva. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, nie je na vykonávanie kontroly týchto orgánov vecne príslušná sekcia kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR... takúto kontrolu vykonávajú iné orgány štátnej správy (podľa § 1 ods. 1 písm. b) tohto zákona označované ako „orgány kontroly“), pričom vo Vašom prípade je týmto orgánom kontroly MF SR.

Podľa §7 ods. 1 zákona č. 10/1996 Z. z. sú tieto orgány povinné vytvoriť v rámci svojej pôsobnosti funkčný systém vnútornej kontroly, v rámci ktorého podľa § 7 ods. 4 písm. b) citovaného zákona kontrolujú aj vybavovanie petícií, sťažností, oznámení a podnetov a podľa vecnej príslušnosti ich aj prešetrujú...

Vzhľadom na uvedené Vám oznamujeme, že tieto podania aj s ich prílohovou časťou boli postúpené MF SR na zabezpečenie ich vybavenia s tým, aby Vás o výsledku informovali priamo a kópiou odpovede aj sekciu kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR.»

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Preto, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07, III. ÚS 99/08).

Ústavný súd v rámci doterajšej rozhodovacej činnosti vyslovil, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj základom ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy

sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (obdobne napr. I. ÚS 56/01, I. ÚS 136/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 32/08).

Ústavný súd zistil, že úrad vlády namietaným listom č. 1473-4/2008/IP-52/OPS z 1. apríla 2008 sťažovateľovi s poukázaním na príslušné zákonné ustanovenia dostatočným spôsobom ozrejmil, z akého dôvodu bola jeho sťažnosť postúpená na vybavenie ministerstvu financií. Z toho nepochybne vyplýva, že úrad vlády vecne sťažnosť nevybavil v prospech, resp. neprospech sťažovateľa, ale ju len postúpil na vybavenie príslušnému orgánu verejnej moci, pričom tento svoj úkon aj náležite odôvodnil. Uvedený postup úradu vlády s poukázaním na odôvodnenie tohto rozhodnutia v časti, v ktorej sa ústavný súd zaoberal dôvodmi odmietnutia sťažnosti pre nedostatok právomoci, považuje ústavný súd za súladný so zákonom a ako taký nesignalizujúci možnosť sťažovateľom namietaného porušenia jeho označených práv.

Zistené skutočnosti zatiaľ vylučujú, aby bolo vôbec možné uvažovať o porušení základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom úradu vlády. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom úradu vlády a článkami ústavy, ktorých porušenie sa namieta, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uplatnenými v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. júla 2008